

Hankintailmoitus syyskuussa 2026

Saaristomeren raskaskuljetuspalvelun 2027 (–2028–2029) palvelukuvaus

Palvelukuvaus on sopimuksen osa. Tuotettavan palvelun tulee olla palvelukuvauksen mukainen.

1. Palvelun keskeinen sisältö

Raskaskuljetuspalvelu toteutetaan kokonaispalveluna ja se sisältää liikennöinnissä tarvittavan aluksen hankkimisen, määritetyn palvelutason mukaisen liikenteen hoidon, liikennepalvelusta viestimisen, tilausten vastaanoton ja kuljetussuunnitelmien laatimisen sekä askaspalautteiden vastaanoton ja käsittelyn. Palveluntuottaja vastaa palvelun toteutumisesta laatuvastuuperiaatteella.

Palvelun toteuttamisessa on noudatettava hyvää toiminta- ja merimiestapaa huomioiden muun muassa liikenteen toimivuus, liikenne- ja työturvallisuus, ympäristönäkökohdat sekä matkustajien asiallinen palvelu.

2. Liikennöintipalvelu

Liikennöintipalveluihin kuuluu

- raskaskuljetusten hoito Saaristomerellä (Naantalin, Paraisten ja Kemiönsaaren kuntien alueella) tämän määrityksen mukaisesti
- aluksen lastaus ja purku 2 tuntiin asti yhtä kuljetustoimeksiantoa kohden
- palvelun käyttäjien informointi ja opastus (tilaaminen, ehdot, kuormakirjat jne.)
- viranomaisten informointi

Tarjottavan aluksen tulee kyetä turvallisesti liikennöimään avovesikaudella kyseisellä liikennealueella. Liikennöinti tapahtuu virallisten väylien lisäksi merialueilla, joilla ei ole virallisia väyliä.

Palvelun käyttäjiä tulee kohdella asiallisesti ja ystävällisesti kaikissa tilanteissa.

Palvelusopimukseen kuulumattomien, mutta raskaskuljetusliikenteen toiminnan kannalta tärkeiden hoito-, ylläpito- ja investointitöiden esitysvastuu kuuluu palveluntuottajalle.

2.9.2026

2.1. Palvelutaso

Raskaskuljetuspalvelu on tarkoitettu palvelemaan ilman tie-, lossi-, lautta- tai yhteysalusliikennettä olevaa saariston vakinaista asutusta ja saariston elinkeinotoimintaa. Edellä mainituille ryhmille kuljetukset ovat maksuttomia. Raskaskuljetukset täydentävät Elinvoimakuksen hankkimaa yhteysalusliikennettä ja kuljetuksia suoritetaan vuosittain noin 800–1000 laskutettavan liikennöintitunnin verran.

Rahti tulee kuljettaa ensisijaisesti yhteysaluksilla osana normaalia reittiliikennettä, mikäli se on mahdollista aikataulujen puitteissa ja reitillä liikennöivä alus soveltuu kyseessä olevan rahdin kuljettamiseen. Kuljetukset, joita ei voida toteuttaa yhteysaluksella, hoidetaan raskaskuljetusaluksella. Palvelun tarve on suurin keväisin ja syksyisin, joten kuljetusten pääpaino tulee asettaa kysynnän mukaisesti noihin ajankohtiin.

Raskaskuljetuspalvelulla tarkoitetaan kuljetuksia kuten

- maa- ja karjatalouden edellyttämiä kuljetuksia, esim. puinti, koneet, rehut
- metsätalouden edellyttämiä kuljetuksia, esim. raivaukset
- rakennusmateriaalit, sorakuormat, loka-autot
- polttoaineet, vaaralliset aineet
- eläimet (laiduntaminen)
- puukuljetukset aluksen sallimissa rajoissa

Raskaskuljetusliikenne tulee suunnitella reitin olosuhteet huomioon ottaen.

Palveluntuottajalla on oikeus jakaa liikennealue pienempiin toiminta-alueisiin, joilla se kulloinkin operoi. Tieto viikoista, jolloin raskaskuljetusalue on asiakkaiden käytettävissä kyseisellä toiminta-alueella, on toimitettava asiakkaiden tietoon keväällä ennen liikennekauden alkamista. Palveluntuottajan on kuitenkin huomioitava toiminta-alueiden liikennesuunnitelmaa laatiessaan maatalouden vaatimat kuljetukset eri puolilla liikennealuetta. Mikäli palveluntuottaja aikoo jakaa liikennealueen pienempiin toiminta-alueisiin, tulee suunnitelma hyväksyttäväksi tilaajalla.

Palveluntuottajan tulee tehdä tilattujen kuljetusten perusteella reittisuunnitelmat aluksen kulloistakin liikennöintiajankohtaa varten. Viikkokohtaiset reittisuunnitelmat tulee toimittaa tilaajalle tiedoksi edellisellä viikolla. Suoritetuista kuljetuksista ja kuljetusasiakkaista tulee pitää kirjaa, joka liitetään laskulle.

2.2. Kalusto

Raskaskuljetusalueen hankinta sekä kuljetuskaluston ja laitteiden teknisen kunnon varmistaminen ja siisteyden ylläpito ovat palveluntuottajan vastuulla.

Kuljetuskaluston tulee vastata tilaajan vaatimuksia ja liikennöinti tulee hoitaa palvelutason mukaisesti siihen varatulla kalustolla sellaisissa keliolosuhteissa, että liikennettä voidaan hoitaa turvallisesti. Kaikkien palvelussa käytettävien alusten tulee täyttää voimassa olevien

2.9.2026

lakien, asetusten ja säädösten vaatimukset. Alusten tulee täyttää alusturvallisuusmääräykset Liikenne- ja viestintäviraston vaatimusten mukaisesti.

Kaluston ylläpitoon liittyvien toimintatapojen ja käytettävien materiaalien on oltava hyväksyttyjä ja ne eivät saa kohtuuttomasti haitata ympäristöä, eivätkä aiheutaa vahinkoa, vaaraa tai kohtuutonta haittaa matkustajille ja muille osapuolille. Ennakoivalla huollolla pystytään ehkäisemään ja estämään kaluston rikkoutumisen johdosta aiheutuvia turvallisuus-epäkohtia. Niillä myös turvataan ja ylläpidetään sovittu palvelutaso sekä pystytään estämään kaluston rikkoutumisen johdosta aiheutuvia ympäristövahinkoja.

Kaluston kunto ja turvallisuus tulee tarkastaa päivittäin. Alushenkilökunnalle on laadittava toimintaohjeet kunnon ja tarvittavien turvallisuusominaisuuksien tarkistamiseen. Tarkastukset ja ylläpitotoimenpiteet dokumentoidaan. Alukset ja erityisesti asiakastilat tulee pitää siisteinä ja siivottava säännöllisesti tarpeen mukaan

Liikenteen hoitamiseen voidaan muuttuneen liikennetarpeen vuoksi tilapäisesti käyttää myös muita aluksia, esimerkiksi alihankkijoiden aluksia, jotka eivät kuljetuskapasiteettinsa ja muiden kulkuominaisuuksiensa puitteissa vastaa tässä määrittämissä asetettuja vaatimuksia. Tässä määrittämissä vaaditun aluksen tulee kuitenkin olla käytettävissä, jos kuljettava lasti sitä edellyttää. Muiden alusten käyttämisestä tulee sopia kirjallisesti etukäteen palvelun tilaajan kanssa. Muussa tapauksessa alentuneen kapasiteetin katsotaan johtavan sopimuksen mukaisen hinnanvähennyksen tekemiseen.

Alukselta vaadittavat ominaisuudet:

- aluksen kansirakenteen tulee olla avoin (kuten losseissa)
- aluksella tulee olla keula- tai peräramppi (tai molemmat) rahtitavaran lastausta ja purkamista varten
- aluksen keula- tai perärakenteen tulee soveltua rantautumiseen myös ilman laituria oleviin matalarantaisiin saariin
- alukseen tulee olla asennettu kiinteä kansinosturi, jonka nostokapasiteetti on vähintään 1 tn/18 m
- aluksen matkanopeuden tulee olla vähintään 7 solmua
- aluksen tulee voida kuljettaa vähintään 50 tonnin painoinen kansilasti
- aluksen kansitilan yhtenäisen hyötypinta-alan suuruuden tulee olla vähintään 75 m²
- aluksen syväys perässä saa olla enintään 2,0 m
- aluksen tulee olla katsastettu vähintään kotimaan liikennealueelle II, tuulirajoitus ≥ 12 m/s sallitaan
- aluksella tulee olla lähetävä ja vastaanottava AIS-laitteisto ja sen tulee olla käytössä, kun alus on ajossa

2.9.2026

2.3. Kuljetusehdot

Tilaaaja ylläpitää kuljetusehtoja yhteistyössä palveluntuottajan kanssa. Asiakkaat, jotka ovat oikeutettuja ilmaisiin kuljetuksiin, sitoutuvat kuljetusehtoihin kuljetuksen tilatessaan.

Sen estämättä, mitä kuljetuspalvelujen maksuttomuudesta on todettu saariston kehityksen edistämiseksi annetussa laissa (494/1981), tulee osa kustannuksista tietyissä laiminlyönteihin verrattavissa tilanteissa kokonaan tai osittain asiakkaan maksettavaksi. Hintana käytetään samaa hintaa, minkä Tilaaaja maksaa sopimuksen mukaisesti palveluntuottajalle.

Elinvoimakeskukseen tarjoamaan raskaskuljetuspalveluun kuuluu merimatka sekä yhteensä enintään 2 tuntia lastaamista, purkamista tai odottelua työkohteella yhtä kuljetustoimeksiantoa kohden. Mikäli lastaamiseen, purkamiseen tai työkohteella odotteluun kuluu tätä enemmän aikaa, tulee ylimenevä osa kuljetuksen tilanteen asiakkaan itsensä maksettavaksi. Palveluntuottaja laskuttaa asiakkaalta liikennöintitunteihin perustuvan arvonlisäverollisen korvauksen toteutuneen mukaan puolen tunnin tarkkuudella.

Mikäli alus on odottamassa toimeksiannon alkua lähtösatamassa, eikä tilattua kuljetusta käytetä, tulee asiakkaan maksettavaksi liikennöintitunteihin perustuva arvonlisäverollinen korvaus täysimääräisenä toteutuneen odotusajan mukaan. Palveluntuottaja laskuttaa tämän suoraan kuljetuksen tilanneelta asiakkaalta puolen tunnin tarkkuudella.

Lisäksi, mikäli asiakkaan tilaama kuljetus perutaan myöhemmin kuin 48 tuntia ennen sovittoa kuljetusajankohtaa, tulee asiakkaan maksettavaksi yhtä liikennöintituntia vastaava arvonlisäverollinen korvaus. Palveluntuottaja laskuttaa tämän suoraan kuljetuksen tilanneelta asiakkaalta.

Jos Elinvoimakeskukseen tietoon tulee, että raskaskuljetusaluksella on kuljetettu rahtia sellaisen asiakkaan lukuun, jolla ei ole oikeutta ilmaisiin kuljetuksiin, kohdistetaan palveluntuottajan lasku ensisijaisesti suoraan kuljetuksen tilanneelle asiakkaalle täysimääräisenä. Toissijaisesti, mikäli Elinvoimakeskus on palveluntuottajan kuljetuksista esittämän laskun ehtinyt maksamaan, tullaan rahojen palauttamista vaatimaan tarvittaessa oikeusteitse. Kaikki väärinkäytökset tullaan myös saattamaan Poliisin tietoon.

Muut kuljetusehdot sovitaan yhteistyössä palveluntuottajan kanssa.

2.4. Kuljetusten tilaaminen

Asiakkaat tilaavat raskaskuljetuspalvelut suoraan palveluntuottajalta. Kuljetustilausten vastaanotto tulee järjestää vähintään arkipäivisin (ma–pe) klo 8.00–17.00. Kuljetukset tulee tilata vähintään kaksi viikkoa ennen toivottua kuljetuksen suorittamista.

Toimitusaika voi olla myös pidempi kuin kaksi viikkoa, mikäli alus ei tuona ajankohtana liikennöi kyseisellä toiminta-alueella, kuljetuskapasiteetti on kokonaisuudessaan varattu tai asiakas sitä kuljetuspyynnössään ehdottaa. Rahteja tulee yhdistellä mahdollisimman tehokkaiksi logistisiksi ketjuiksi.

2.9.2026

3. Henkilöstö

Aluksen asiakaspalvelussa toimivan henkilöstön tulee olla suomen- ja ruotsinkielentaitoisia.

Alushenkilökunnalla tulee olla työkokemusta vastaavan tyyppisessä liikenteessä. Heidän ammatillista osaamistaan tulee ylläpitää ja kehittää jatkuvasti. Turvallisuuden varmistamiseksi henkilökunnan on noudatettava työssään täyttä päihteettömyyttä.

Alushenkilökunnan työasujen tulee olla sellaisia, että asiakkaat voivat helposti tunnistaa heidät kaikissa häiriö-, hätä- ja asiakaspalvelutilanteissa. Lastikannella työskennellessään henkilöstö käyttää CE-hyväksyttyjä varoitusvaatteita ja varusteita.

3.1. Työnjohto

Palveluntuottajalla tulee olla palveluksessaan vähintään yksi päätoiminen vastuunalainen työnjohtaja, jolla on vähintään yhden vuoden kokemus Suomen olosuhteita vastaavasta alusliikenteestä.

Ajantasainen lista sopimuksen vastuunalaisesta työnjohdosta tulee toimittaa sopimuskatselmuksen yhteydessä sekä aina, kun listaan tulee muutoksia. Listasta tulee käydä ilmi millä määrällä kyseiset henkilöt osallistuvat tämän sopimuksen mukaisen palvelun tuottamiseen.

4. Laadunvarmistus ja raportointi

Palveluntuottajan tulee toteuttaa sopimuksessa ja tässä palvelukuvauksessa määritelty laatu ja siinä sovitut toimenpiteet. Laadun toteutumisen varmistaminen kuuluu palveluntuottajan vastuulle ja tämän tulee ylläpitää riittäviä seurantajärjestelmiä niin, että tilaaja voi varmistua laadun toteutumisesta sopimuksen mukaisesti. Palveluntuottaja vastaa suunnitelmassa kuvaamastaan toiminnasta kaikissa tilanteissa. Sopimuskatselmuksessa ja -kokouksissa sekä mahdollisissa auditoinneissa palveluntuottajan velvollisuus on osoittaa laadunvarmistuksensa toimivuus.

Ellei palveluntuottaja halua korjata korjattavaksi vaadittua puutetta, on tilaajalla oikeus ryhtyä suoraan sopimuksen mukaisiin sakotustoimiin ilman muistutusmenettelyä, mikäli tilaajan kirjallisesti mainitsema puute aiheuttaa laadunalituksen.

4.1. Laaturaportti

Palveluntuottajan tulee pitää laaturaporttia. Tilaajalle kuukausittain laskituksen yhteydessä sekä ennen sopimuskokouksia ja loppuselvitystä varten toimitettavassa laaturaportin yhteenvetoraportissa on esitettävä ainakin seuraavat asiat:

- laskutusjakso
- aluksen nimi ja yksikkötuntihinta
- laskutettava summa (alv 0 %)
- laskutettava kokonaissuma (sis. alv)
- Eriteltyinä päivittäiset tilaajan nimiin tehdyt matkat
 - lähtöaika

2.9.2026

- saapumisaika
- kuljetuspalvelun tilaajan / vastaanottajan nimi
- kuljetuspalvelun tilaajalta mahdollisesti peritty maksu
- kuljetuspalvelun toimitusosoite
- toimitettu tavara (esim. rakennustarvike, polttoaine, raakapuu, rehu, eläimet, työ-kone)
- lastaus-/purkuaika
- kuukauden ajotuntimäärä (tilaajan maksettavaksi tuleva osuus)
- liikennepoikkeamat
- eriteltyinä alentuneen nopeuden tai kapasiteetin mukaiset ajotunnit
- kuljetusasiakkaiden palautteet
- kolmansien osapuolien aiheuttamat vahingot
- palveluntuottajan aiheuttamat vahingot kolmansille osapuolille
- mahdolliset vahingot, tapaturmat ja onnettomuudet

5. Työturvallisuuskulttuuri

Tilaaja edellyttää, että palveluntuottaja tekee kaiken voitavansa ensisijaisesti ihmishenkien ja toissijaisesti rahdin turvaamiseksi liikenteessä. Lisäksi liikenteen turvallinen järjestäminen on varmistettava riittävin toimenpitein.

Kaikki havaitut ja turvallisuutta vaarantavat asiat on korjattava aina viipymättä. Ennakoiva turvallisuusajattelu on osa jokapäiväistä toimintaa.

Kaikkien käytössä olevien toimintatapojen ja materiaalien on oltava hyväksytyjä eivätkä ne saa aiheuttaa vahinkoa, vaaraa tai kohtuutonta haittaa matkustajille ja muille osapuolille.

6. Ympäristöön liittyvien asioiden huomiointi

Ympäristöasiat tulee ottaa huomioon kaikessa palvelun tuottamiseen liittyvässä toiminnassa ja niitä tulee johtaa tavoitteellisesti erityisesti seuraavilla osa-alueilla:

- olemassa olevat ympäristöriskit tiedostetaan ja niitä kartoitetaan säännöllisesti. Riskeihin varaudutaan asianmukaisesti ja henkilöstö toimii kaikissa tilanteissa ympäristön parhaaksi.
- aluksista ilmaan, vesistöihin tai maaperään joutuvia päästöjä tulee rajoittaa. Ympäristölle haitallisia aineita ei päästetä vesiin eikä maaperään. Ympäristövahingot tulee pyrkiä estämään ja rajaamaan, myös mahdollisten teknisten vikojen yhteydessä. Aluksilla on imeytysaineita.
- yhteysalusliikennepalvelun tuottamisesta syntyvä jäte käsitellään asianmukaisesti jätteenkäsittelylaitoksissa. Jätehuolto, kiinteiden ja nestemäisten öljypitoisten jätteiden keräyspalvelu ja kaikki muut mahdolliset jätepalvelut hankitaan ammattilaisilta. Aluksilla on ohjeet jätteiden kierrättämisestä ja käsittelystä.

2.9.2026

- liikenteen päästöjä vähennetään käyttämällä polttoaineena vähärikkistä polttoöljyä. Päästöjä ja polttoainekulutusta vähennetään myös taloudellisella ajotavalla. Joutokäynti tulee minimoida. Henkilöstöä koulutetaan taloudelliseen ajotapaan ja mahdollisuuksien mukaan siitä palkitaan.
- aluksilla käytettävät kemikaalit on luetteloitu ja niiden käyttöturvallisuustiedotteet ovat alushenkilökunnan käytettävissä. Ympäristölle haitalliset aineet tulee säilyttää sitä tarkoitusta varten hyväksytyissä säiliöissä. Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annettuja ohjeita tulee noudattaa aluksella.

7. Palveluntuottajan tiedotusvelvollisuus

Palveluntuottajan tulee välittömästi ilmoittaa akuuteista ja myös odotettavissa olevista (esim. aluksen huollot, telakoinnit yms.) palvelutasopoikkeamista tilaajalle sekä tilaajan erikseen määrittämälle taholle. Ilmoitukset odotettavissa olevista poikkeamista tulee tehdä hyvissä ajoin ennakoon. Palveluntuottajan tulee tehdä tilaajalle ilmoitus myös poikkeaman päättymisestä. Poikkeamista raportoidaan sovituksessa laajuudessa.